

Till
Klimat- och näringslivsdepartementetDatum
2025-10-27Ert diarienummer
KN2025/01878Diarienummer
KS-2025-00731

Yttrande över Klimat- och näringslivsdepartementets remiss: av promemorian Ny myndighet för miljöprövning

Sammanfattande inställning

Kungsbacka kommun instämmer i regeringens ambition om att skapa en mer enhetlig, effektiv och rättssäker miljöprövning i hela landet. Kommunen menar dock att det förslag som presenteras i promemorian inte är tillräckligt klarlagda. Förslagen bedöms medföra stora förändringar för kommunernas roll i miljöprövningssystemet, både ekonomiskt och organisatoriskt, och riskerar att skapa oklarheter i ansvarsfördelningen mellan stat och kommun.

Skillnader i bedömningar mellan kommuner är inte alltid ett tecken på bristande rättssäkerhet, utan en naturlig följd av subsidiaritetsprincipen – att beslut bör fattas så nära medborgarna som möjligt. En välfungerande miljöprövning kräver därför inte enhetlighet på bekostnad av det kommunala självstyret, utan ett system som tydligt tar tillvara både den nationella likformigheten och den lokala kunskapen.

Kungsbacka kommun menar därför att promemorians förslag inte bör genomföras i nuvarande utformning, utan att frågor om ansvar, finansiering och samverkan först behöver utredas och regleras tydligare.

Kommunens inställning i detalj

Kungsbacka kommun ser ett antal risker med de författningsförslag som presenteras i promemorian. Dels riskerar förslagen en minskad lokal förankring, påverkan, kunskapstapp och en ökad grad av formalisering, dels konsekvenser för den regionala samordningen och för den kommunala självstyrelsen.

Minskad lokal förankring och påverkan

Förslagen i promemorian innebär en risk att den lokala förankringen försvagas. Kommunerna kan få minskade möjligheter att påverka ärenden tidigt i processen, särskilt där lokala förhållanden som exempelvis vattenflöden, geologi och buller är avgörande.

Likaså riskerar den nära dialogen i komplicerade ärenden att bli lidande när en central myndighet handlägger tillståndsärenden. Vid stora etableringar som så vindkraft, utbyggnad av infrastruktur eller industriutsläpp har kommunen ofta ett nära samarbete med länsstyrelsen. En central myndighet kan få

svårare att vara insatt i lokala förutsättningar och utöver det ha svårare att delta i lokala samråd på plats, vilket riskerar att påverka förståelsen för kommunens planerings- och miljöintressen.

Förändrad samverkan och risk för ökad formalisering

Med en central myndighet mister kommunerna också etablerade relationer med handläggare på lokalt ansvarig länsstyrelse. Det kan i sin tur leda till att ärendehantering blir mer formell och tidskrävande, särskilt i inledningsskedet. Den informella dialog som i dag bidrar till effektiva processer kan bli svårare att upprätthålla, vilket i sin tur kan leda till längre handläggningstider och mindre flexibilitet i prövningen.

Konsekvenser för regional samordning

Även om förslagen i promemorian främst påverkar kommunerna indirekt kan länsstyrelsernas försvagade roll som samordnande aktör få negativa följder för kommunernas arbete. Länsstyrelserna har i dag en viktig funktion genom att pröva, följa upp och samordna den regionala miljöpolitiken. Om tillståndsprövningen centraliseras riskerar denna helhetssyn att gå förlorad.

Det finns därmed en risk att det strategiska regionala miljöarbetet fragmenteras och att kommunerna får svårare att samordna sina planer för exempelvis vattenförvaltning, klimat- och energiplanering med statens bedömningar.

Kommunal självstyrelse och subsidiaritetsprincipen

Kungsbacka kommun vill även i allmänhet varna för centralisering av beslutsmandat. Kommunal självstyrelse är en grundläggande del av det svenska förvaltningssystemet och en förutsättning för att miljöarbete såväl som andra uppgifter som kommunen ska genomföra, ska kunna bedrivas med lokal förankring. Skillnader i bedömningar mellan kommuner är inte alltid ett tecken på bristande rättssäkerhet, utan en naturlig följd av subsidiaritetsprincipen – att beslut bör fattas så nära medborgarna som möjligt. En välfungerande miljöprövning kräver därför inte enhetlighet på bekostnad av det kommunala självstyret, utan ett system som tydligt tar tillvara både den nationella likformigheten och den lokala kunskapen.

Om den stegvisa centraliseringen

Kommunen vill slutligen framhålla att regeringens uttalade ambition om en stegvis utveckling av Miljöprövningsmyndighetens uppdrag inte enbart är positiv. Om regeringen på sikt samlar fler typer av prövningar eller tillsynsuppgifter, som i dag ligger hos kommuner eller andra myndigheter, inom den nya myndigheten finns en tydlig risk att den lokala förankringen och den kommunala insynen går förlorad.

Kungsbacka kommun

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare